

УДК 027.7:378.661(477.53)

*Боровик О. Б., директор бібліотеки
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»,
м. Полтава*

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ ВДНЗУ «УМСА» В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СУЧASНИХ ПОТРЕБ КОРИСТУВАЧІВ-МЕДІКІВ НАУКОВОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ

Анотація. Представлені електронні інформаційні ресурси бібліотеки ВДНЗУ «УМСА».

Ключові слова: електронний каталог, медіатека, вебліографічні ресурси, електронна доставка документів.

Важливим компонентом сучасного інформаційного освітнього середовища виступає бібліотека вишу, яка безпосередньо включена в освітній, науковий і педагогічний процес. Адаптація бібліотеки до нових вимог часу, адекватним сучасній парадигмі освіти і змінених соціально-економічних умов системи вищої освіти, пов'язана з наданням своїм користувачам вільного доступу до фондів та інформаційних ресурсів, залученням читачів до досягнень вітчизняної та світової медичної науки за допомогою новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій.

Інформаційні ресурси бібліотеки ВДНЗУ «УМСА» в традиційному та електронному вигляді – це відкрита, динамічна система, що інтенсивно розвивається. Вони представлені базами даних власної генерації та вебліографічними покажчиками, які відображають світові інформаційні ресурси з охорони здоров'я та медицини.

Розглянемо їх детальніше. Один з головних інформаційних продуктів бібліотеки є Електронний каталог, що висвітлює весь активний фонд бібліотеки (майже 100 тис. записів) і дає змогу віддаленим користувачам з різним рівнем інформаційної культури цілодобово здійснювати пошук бібліографічної інформації. ЕК, як і всі електронні ресурси бібліотеки, виставлений для користувачів Інтернету на блозі бібліотеки <http://www.biblumsa.blogspot.com/>.

Триває робота з формування та використання медіатеки – власної електронної бази даних (майже 600 компакт-дисків). Медіатека – новітня розробка у сфері надання послуг бібліотекою, створена з документів на електронних носіях – CD-ROM, DVD і включає повнотекстові електронні навчальні посібники, мультимедійні інтерактивні навчальні курси, методичні рекомендації, електронні підручники і монографії з різних галузей медицини, лекції, методичні розробки для проведення семінарських занять, лабораторні практикуми тощо.

Довідкові матеріали (структуря заняття, цілі, зміст, принципи оцінювання, контрольні питання) з вивчення окремих дисциплін зібрані в повнотекстову базу даних «Довідники». Електронні монографії, навчальні посібники, презентації і статті, надані кафедрами академії, представлені користувачам в повнотекстовій базі «Матеріали для студентів».

Віддалені користувачі мають можливість ознайомитись на блозі бібліотеки з електронною картотекою «Книгозабезпеченість студентів навчальною літературою».

Рекомендаційні електронні бібліографічні ресурси представлені частково анотованими бібліографічними покажчиками серії «На допомогу лікарю» та щоквартальними інформаційними списками нових надходжень за останні роки.

Блог бібліотеки надає доступ до ретроспективної електронної картотеки медичних періодичних видань, передплачених бібліотекою з 1926 по 2014 рр. для стоматологічного і з 1933 по 2014 рр. для медичного факультету.

Інформатизація бібліотеки відкриває значні перспективи для створення і активного використання світових інформаційних ресурсів, інтенсивно розвивається новий напрям бібліографічної діяльності – вебліографія, тобто бібліографування сайтів електронних ресурсів Інтернет. Співробітниками бібліотеки створено і розміщено на блозі вебліографічні ресурси: «Цифрова періодика» (перелік повнотекстових медичних періодичних видань України, Росії, СНД та зарубіжжя) та «Корисні лінкі» (спісок ресурсів відкритого доступу з медицини), список «Медичні бібліотеки України».

Впровадження інформаційних технологій кардинально змінило роботу бібліотеки, вивело інформаційне обслуговування на інший, більш високий рівень використання можливостей віддаленого доступу до світових інформаційних ресурсів, створило користувачам

умови для самостійного пошуку наукової інформації зі своїх робочих місць. У 2014 році бібліотека запропонувала своїм відвідувачам тестовий доступ до повнотекстових баз даних:

- щотижневого журналу «The New England Journal of Medicine», який публікує результати медичних досліджень, оглядові статті, звіти, редакційну думку з широкого кола питань, важливих для біомедичної науки та клінічної практики;
- бази даних журналів BioOne з науковими дослідженнями в галузі біологічних, екологічних і природоохоронних наук (близько 170 наукових журналів, 129 некомерційних видавництв);
- до провідного щомісячного журналу з питань дитячої неврології Pediatric Neurology Briefs та інших.

Фонд однієї бібліотеки не може задовільнити всі інформаційні потреби користувачів. В умовах обмежених власних ресурсів особого значення набуває інформаційна послуга, що найбільш стрімко розвивається, – Електронна доставка документів (ЕДД). Рівень розвитку інформаційної, технічної та технологічної бази нашої бібліотеки, рівень фахової підготовки бібліотекарів дозволяє нам активно впроваджувати у себе технологію ЕДД для оперативного забезпечення своїх читачів першоджерелами з книgosховищ віддалених бібліотек України і світу.

ЕДД перетворюється в один перспективних способів бібліотечно-інформаційного забезпечення користувачів бібліотеки, витісняючи традиційний міжбібліотечний абонемент (МБА).

Бібліотека ВДНЗУ «УМСА» поступово перетворюється в бібліотеку великих можливостей, бо надає користувачам інформацію на всіх існуючих видах носіїв – паперових, цифрових (комп'ютери та програмне забезпечення) і телекомунікаційних (комп'ютерні мережі) та забезпечує віддалений доступ до ресурсів бібліотеки через блог, у тому числі до електронного каталогу, вебліографічних списків і бібліографічних покажчиків в електронному виді, в режимі – 24x7x365.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Добко, Т. Довідково-бібліографічне обслуговування в електронному середовищі: віртуальне чи реальне / Т. Добко // Бібл. вісн. – 2011. – № 4. – С. 11–23.
2. Панкова, Е. В. Электронное библиографическое пособие : практик. рук. для библ. работников / Е. В. Панкова, Л. С. Беркутова. – М. : Форум, 2010. – 132 с. – (Профессиональное образование).
3. Патрушева, Т. Бібліографічна продукція Наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія»: традиційна та електронна / Т. Патрушева // Бібл. форум України. – 2010. – № 4. – С. 20–23.
4. Трачук, Л. Електронні бібліографічні ресурси віддаленого доступу на сайтах українських бібліотек / Л. Трачук // Вісн. Кн. палати. – 2008. – № 12. – С. 10–13.
5. Трачук, Л. Ф. Классификация электронной библиографической продукции / Л. Ф. Трачук, Г. Н. Швецова-Воронка // Науч. и техн. б-ки. – 2009. – № 8. – С. 33–46.